

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 3. april 2024 blev i sag nr. 101001:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Industriens Pensionsforsikring A/S
Nørre Farimagsgade 3
1364 København K

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har en arbejdsmarkedspensionsordning. I klageskema af 17/1 2024 har klageren bl.a. anført:

"Jeg har forsøget at ændre min pensionsudbetaling fra måned til engangs da min økonomi kan ikke hænge sammen Det eneste der kan hjælpe mig er mine pensionspenge. Jeg stresser meget over det. Jeg sover næsten ikke. Jeg har været i ...
Og de vil ikke hjælpe mig.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Ændre min månedsudbetaling til engangsudbetaling."

Selskabet har den 26/1 2024 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Industriens Pension (herefter kaldet selskabet) har den 22. januar 2024 via Ankenævnet modtaget klage fra [klageren] (herefter kaldet klager) over vores afgørelser, hvor vi afslog at konvertere klagers nuværende løbende månedlige udbetaling af alderspension til et engangsbeløb.

Selskabet fastholder vores afslag om, at det fremgår af forsikringsbetingelserne, at den månedlige alderspension ikke kan konverteres til en engangssum.

Sagsfremstilling

Denne sag handler om, hvorvidt klager kan ændre sin nuværende løbende månedlige udbetaling af sin alderspension til en udbetaling af et engangsbeløb.

Ankenævnet for Forsikring

2.

101001

Forsikringsforhold

Klager bliver via sin daværende arbejdsgiver optaget i arbejdsmarkedspensionsordningen den 1. maj 2003, hvor han får en pensionsopsparing med en livslang alderspension og en rateforsikring. Pensionsordningen blev senere udvidet med en afgiftsfri aldersopsparing.

Klager anmodede den 24. juni 2021 om udbetaling af sin alderspension.

Klager var på det tidspunkt omfattet af 'Almindelige forsikringsbetingelser i Arbejdsmarkedspensionen' gældende fra den 1. juni 2021 (bilag A).

Det fremgår af forsikringsbetingelserne § 10, 1. - 2. pkt. om Ratepension:

'Ratepension udbetales månedligt i 10 år. Den forsikrede kan vælge en længere udbetalingsperiode, inden udbetalingen er påbegyndt.'

Det fremgår af forsikringsbetingelserne § 12, stk. 1, om livslang pension:

'livslang pension udbetales månedligt.'

Det fremgår endvidere af forsikringsbetingelserne § 17, stk. 1, om 'Udbetaling når forsikrede går på pension':

'Ydelser ved alderspensionering kan udbetales, når forsikrede når den pensionsudbetalingsalder, der er angivet i pensionsoversigten, og forsikrede har anmodet om udbetaling. Den forsikrede kan ikke fortryde en anmodning om udbetaling, når udbetalingen er sat i gang.'

Forsikringsbetingelserne har i § 23 reglerne om overførsel af pensionsordninger fra Industriens Pension. Det fremgår af § 23, stk. 6, at:

'Hvis Industriens Pension har vurderet, at forsikrede opfylder betingelserne i § 8, stk. 1, eller forsikrede er begyndt at få udbetalt livslang pension i henhold til § 12, stk. 1, ratepension i henhold til § 10, stk. 1, eller aldersopsparing konverteret til livslang pension i henhold til § 9, stk. 1, kan værdien af pensionsordningen ikke overføres til et andet pensionselskab.'

Faktiske omstændigheder

Klager anmodede ved telefonsamtale den 24. juni 2021 om udbetaling af sine alderspensioner i form af månedlig livslang pension og ratepension samt engangsudbetaling i form af aldersopsparing. Samme dag sendte selskabet brev til klager med bekræftelse om udbetaling fra den 1. september 2021, jf. bilag B.

Den 6. september 2021 sendte selskabet brev til klager med bl.a. udbetalingernes størrelse og oplysning om tilskrevet særlig bonushensættelse, jf. bilag C.

Klager sendte den 9. januar 2024 mail til selskabet, jf. bilag D, med anmodning om, at selskabet skulle ændre den månedlige løbende udbetaling af klagers livsvarige pension og ratepension til en samlet udbetaling i form af et engangsbeløb.

Selskabet svarede i mail dagen efter, jf. bilag E, at klagers anmodning ikke kunne imødekommes, da klagers pensioner allerede var under løbende månedlig udbetaling.

Klager skrev mail den 10. og den 11. januar 2024, jf. bilag F og G om, at han ikke var tilfreds med, at engangsudbetaling ikke var mulig, og klager spurgte, om han kunne flytte sin pensionsordning til en anden pensionskasse.

Selskabet skrev mail den 11. januar 2024, jf. bilag H, og oplyste, at overførsel af klagers pensionsordning ikke er mulig, når først udbetalingen er påbegyndt.

Samme dag skrev klager mail om, at han følte sig fanget, i det han ikke kunne få sine penge, nu hvor han havde brug for dem, jf. bilag I. Selskabet svarede i mail den 12. januar 2024, at udbetalingsmåden ikke kan ændres, jf. bilag I.

Klager kontaktede selskabets klageansvarlige den 12. januar 2024, jf. bilag J.

Den 16. januar 2024 svarede selskabets klageansvarlige, at selskabet desværre ikke kan hjælpe klager med en engangsudbetaling, jf. klagers bilag 'IMG 9655'.

Selskabets begrundelse

Det er for det første selskabets synspunkt, at klager ikke kan ikke fortryde sin anmodning om udbetaling, efter at udbetalingen er sat i gang. Det fremgår direkte af forsikringsbetingelsernes § 17, stk. 1.

Det er for det andet selskabets synspunkt, at klager ikke i strid med forsikringsbetingelserne kan få sine løbende månedlige udbetalinger af livsvarig livrente og af ratepension udbetalt som et engangsbeløb.

Det følger direkte af forsikringsbetingelsernes §§ 10, 1. - 2. pkt. om Ratepension: og § 12, stk. 1, om livslang pension, at ydelserne skal udbetales løbende. Forsikringsbetingelserne kan ikke fraviges.

Det fremgår også af Pensionsbeskatningsloven, § 2, stk. 1, at en pensionsordning med løbende udbetalinger skal gå ud på at sikre pension i form af løbende ydelser, hvorved indbetalingerne til pensionsordningen bliver skattebegunstigede. Klagers livslange pension er oprettet i selskabet som en skattebegünstiget alderspension, og selskabet har (kun) godkendelse til at oprette skattebegünstigede pensionsordninger.

Det fremgår videre af Pensionsbeskatningsloven, § 8, stk. 1, at en ratepension i pensionsøjemed skal indeholde bestemmelser om, at forsikringssummen udbetales i lige store rater over mindst 10 år. Når de betingelser er opfyldte, bliver ratepensionen skattebegünstiget.

Klager har heller ikke mulighed for at genkøbe sin pensionsordning. Ifølge forsikringsbetingelserne kan genkøb ske i forbindelse med emigration på den betingelse, at emigration sker inden udbetaling af den løbende alderspension er begyndt. Det fremgår af forsikringsbetingelsernes § 24, stk. 2.

Klagers ovennævnte to alderspensioner er oprettet som skattebegünstigede ordninger i overensstemmelse med aftalerne i overenskomsterne, som ligger til grund af selskabets ret til at oprette pensionsordninger for alle medlemmer, der er ansat under de forskellige overenskomster.

Selskabet må hverken fravige overenskomsternes aftalegrundlag, eller reglerne i Pensionsbeskatningsloven og heller ikke bestemmelserne i forsikringsbetingelserne, jf. indledningen til forsikringsbetingelserne, hvoraf det fremgår, at for pensionsordningen gælder dansk rets almindelige regler, og at pensionsoversigten og pensionsvejledningen er en del af aftalegrundlaget for pensionsordningen, jf. bilag A, side 4."

Klageren har i brev af 21/2 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Det er rigtig at vi har talt sammen omkring mine udbetalinger men jeg er ikke blevet oplyst omkring at kunne ændres og jeg har læst andre steder at man må gerne ændrer sin udbetaling. Jeg sidder i en meget dårlig økonomisk situation som har ændret sig siden 2021. Og min pensionsopsparing kan hjælpe ud af det. Jeg vil mene denne opsparing var for at jeg i min pensionsalder skal kunne leve et nemt og sikre liv men det føler jeg ikke jeg kan. Ens liv ændrer sig derfor burde handlinger også kunne ændres."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Det fremgår af selskabets brev af 24/6 2021 til klageren:

"Vi bekræfter, at du får udbetalt pension fra os. Pensionen bliver udbetalt fra den 1. september 2021.

Udbetaling

Din månedlige pension bliver udbetalt forud. Beløbet vil stå på din konto senest den sidste hverdag i måneden.

Du har valgt at få din engangsudbetaling. Den bliver udbetalt omkring den 6. hverdag i september måned.

Udbetalingen sætter vi ind på din NemKonto.

Du får en oversigt over din udbetaling ca. to uger efter, at vi har udbetalt pensionen. Herefter får du hvert år i december måned besked om pensionens størrelse for det kommende år.

Skat og afgift

Du betaler almindelig indkomstskat af de månedlige udbetalinger. Vi får automatisk dine skatteoplysninger fra SKAT. Den første måned trækker vi dog 55 %, hvis vi endnu ikke har modtaget dine skatteoplysninger. Vi regulerer trækprocenten, så snart vi får dine skatteoplysninger fra SKAT. Det beløb, der eventuelt er betalt for meget i skat, får du tilbage ved næste måneds udbetaling.

Du skal ikke betale skat eller afgift af den del, du har sparet op til Aldersopsparing (engangsudbetaling).

Folkepension

Får du udbetalt pension fra os samtidig med, at du får folkepension, kan der ske modregning i tilfølgelsesbeløbet til folkepensionens grundbeløb såsom pensionstillæg, ældrecheck og helbredstillæg. Har du spørgsmål til modregningen, kan vi henvise til borger.dk eller Udbetaling Danmark.

Ankenævnet for Forsikring

5.

101001

Garantiperiode på din livslange pension, hvis du dør

Du har valgt, at din livslange pension skal have en garantiperiode. Det betyder, at hvis du dør, inden garantiperioden udløber om 17 år, så får dine efterladte en engangsudbetaling, der svarer til pensionen i resten af garantiperioden. Hvis du fortryder, at du valgte garantiperioden, skal du kontakte os inden 30 dage."

Det fremgår af selskabets brev af 6/9 2021 til klageren:

"Du får udbetalt din pension pr. 1. september 2021.

Her er en oversigt over dine udbetalinger:

Engangsudbetaling

Aldersopsparing (engangsudbetaling, afgiftsfri)

7.154,13 kr.

Engangsudbetaling i alt

7.154,13 kr.

Månedlig udbetaling, første år

livslang pension

2.134,60 kr.

Ratepension i 10 år

2.910,03 kr.

- indkomstskat

1.917,00 kr.

Månedlig udbetaling i alt

3.127,63 kr.

Du skal betale indkomstskat af udbetalingen. Den trækker vi fra, før du får udbetalingen. Vi gør opmærksom på, at din udbetaling eventuelt kan blive reguleret i løbet af året. Derfor er det ikke sikkert, at du får det samme beløb udbetalt hver måned.

Vi får automatisk dine skatteoplysninger fra SKAT. Bemærk dog, at vi formentlig fratrækker 55 % i skat af første udbetaling, men hvis vi trækker 55 % første gang, så regulerer vi det i næste udbetaling.

Du vil i slutningen af året modtage et brev, hvor du kan se størrelsen på næste års udbetalinger.

Din første udbetaling

I første udbetaling indgår pension for perioden 1. september 2021 - 30. september 2021."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"§ 10 Ratepension (livsbetinget livsforsikring i rater)

Ratepension udbetales månedligt i 10 år. Den forsikrede kan vælge en længere udbetalingsperiode, inden udbetalingen er begyndt. Udbetaling af ratepension skal senest begynde 17 år efter, den forsikrede har nået folkepensionsalderen, og sidste udbetaling må ikke ske senere end 27 år efter, medlemmet har nået folkepensionsalderen.

Stk. 2

Dør forsikrede, efter udbetaling af livslang pension i henhold til § 12 er begyndt, men inden udbetaling af ratepension, jf. stk. 1, er begyndt, udbetales en rateforsikring ved død (rateforsikring), svarende til pensionsopsparingen til ratepension, til de efterladte, medmindre forsikrede har fra-

valgt det. Hvis forsikrede afgår ved døden efter at have bedt om udbetaling, kommer de resterende års ratepension til udbetaling til de efterladte.

...

§ 12 livslang pension (opsat livsvarig livrente, livsvarig alderspension)

livslang pension udbetales månedligt.

Stk. 2

Retten til den livslange pension bortfalder, når den forsikrede afgår ved døden.

Stk. 3

Ved pensionering kan den forsikrede dog vælge at købe en garantiperiode (supplerende ydelse) til efterladte, se § 15.

...

§ 17 Udbetaling når forsikrede går på pension

Ydelser ved alderspensionering kan udbetales, når forsikrede når den pensionsudbetalingsalder, der er angivet i pensionsoversigten, og forsikrede har anmodet om udbetaling. Den forsikrede kan ikke fortryde en anmodning om udbetaling, når udbetalingen er sat i gang.

Stk. 2

Hvis den forsikrede ikke har nået folkepensionsalderen, er det en betingelse for retten til udbetaling af ratepension og udbetaling af livslang pension, at der ikke bliver indbetalt fra en arbejdsgiver. Begrænsningen omfatter ikke ratepension og livslang pension, der er Ekstrapension.

...

§ 23 Overførsel til og fra Industriens Pension

Når forsikrede er omfattet af arbejdsmarkedspensionsordningen i Industriens Pension, kan værdien af en anden pensionsordning overføres til Industriens Pension.

Stk. 2

Industriens Pension kan fratrække beløb af den overførte opsparing til både at dække omkostninger i forbindelse med overførslen og til at sikre et nødvendigt overskud, så det bliver muligt at opbygge særlig bonushensættelse efter de til enhver tid gældende regler, der er anmeldt til Finanstilsynet af Industriens Pension. De overførte midler forrentes fra modtagelsen i Industriens Pension.

Stk. 3

Hvis forsikrede bliver ansat uden for de overenskomstområder, der har arbejdsmarkedspensionsordning hos Industriens Pension, kan værdien af pensionsordningen i Industriens Pension overføres til en anden pensionsordning efter de til enhver tid gældende regler, der er anmeldt til Finanstilsynet af Industriens Pension.

Stk. 4

Pensionsordningens værdi ved overførsel fra Industriens Pension af opsparing på markedsrentevilkår er opsparingens nettoreserve opgjort på det tekniske grundlag fratrukket omkostninger i forbindelse med overførsel af pensionsordningens værdi samt eventuelle handelsomkostninger. Ved overførsel af pensionsordningens værdi overføres også pensionsordningens andel af særlige bonushensættelser på overførselstidspunktet.

Stk. 5

Selvom pengene overføres til et andet pensionsinstitut, skal den del, der ikke kommer fra Ekstrapension, forblive i en pensionsordning, der er oprettet som led i et ansættelsesforhold og omfattet af jobskifteaftalen, og der må fortsat ikke ske genkøb.

Stk. 6

Hvis Industriens Pension har vurderet, at forsikrede opfylder betingelserne i § 8, stk. 1, eller forsikrede er begyndt at få udbetalt livslang pension i henhold til § 12, stk. 1, ratepension i henhold

til § 10, stk. 1, eller aldersopsparing konverteret til livslang pension i henhold til § 9, stk. 1, kan værdien af pensionsordningen ikke overføres til et andet pensionsselskab.

Stk. 7

Overføres pensionsordningen til et andet selskab, bortfalder alle forsikringer på overførselstidspunktet. Eventuelle krav på udbetaling fra forsikringerne skal anmeldes senest 3 måneder efter overførslen fra Industriens Pension. Derefter kan der ikke anmeldes yderligere krav.

§ 24 Dispositionsmuligheder

Forsikringerne kan ikke belånes, transporteres eller benyttes til at stille sikkerhed. Pensionsoversigten er ikke et værdipapir, og besiddelse af pensionsoversigten medfører ikke nogen rettigheder over for Industriens Pension.

Stk. 2

Genkøb af ordningen kan alene ske ved emigration, og så længe udbetaling af pension ikke er begyndt. Dokumentation for, at forsikrede er emigreret, skal foreligge efter nærmere regler fastsat af Industriens Pension. Reglerne findes på Industriens Pensions hjemmeside. Ekstrapension kan genkøbes i henhold til kapitel 3 § 8 stk. 3, dog kan genkøb heller ikke ske, hvis udbetaling af pension er påbegyndt."

Det fremgår af lov om beskattningen af pensionsordninger m.v. nr. 1327 af 10/9 2020:

"Kapitel 1

Ordningernes indhold

Pensionsordninger med løbende udbetalinger

§ 2. En pensionsordning med løbende udbetalinger skal gå ud på at sikre pension i form af lige store løbende ydelser, der bortfalder ved den pensionsberettigedes død, idet kravet om lige store ydelser ikke gælder pensionsordninger omfattet af nr. 1, og som udbetales:

- 1) af det offentlige som følge af tidligere ansættelse i statens, folkeskolens, folkekirkens, regionernes eller kommunernes tjeneste,
- 2) i henhold til pensionsordninger, der modtager statsstøtte,
- 3) fra Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. dog § 29 B,
- 4) fra en pensionskasse, der opfylder betingelserne i § 3, eller i henhold til en forsikring, der opfylder betingelserne i § 4, dog kun hvis ydelserne fra pensionskassen eller forsikringsselskabet har karakter af:
 - a) alderspension, hvis udbetalinger er livsvarige og tidligst begynder på det tidspunkt, hvor pensionsudbetalingsalderen nås, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Skatterådet,
 - b) ophørende alderspension, hvis udbetalinger sker over mindst 10 år, jf. dog § 41, stk. 1, nr. 3, og tidligst begynder på det tidspunkt, hvor pensionsudbetalingsalderen nås, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Skatterådet,

...

Rateforsikringer i pensionsøjemed

§ 8. En rateforsikring i pensionsøjemed skal indeholde bestemmelser om, at forsikringssummen udbetales i lige store rater over mindst 10 år, jf. dog stk. 3, § 15 B, stk. 4, og § 41, stk. 1, nr. 3, og at rater, der kommer til udbetaling, medens forsikrede lever, tilfalder ham. Endvidere skal følgende betingelser være opfyldt:

- 1) Policen skal være oprettet i et livs- eller pensionsforsikringsselskab, der har hjemsted her i landet eller udøver livsforsikringsvirksomhed her i landet gennem et fast driftssted, og som

har Finanstilsynets tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed her i landet, i et livs- eller pensionsforsikringsselskab, der har tilladelse i et land inden for EU eller lande, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område, og udøver livsforsikringsvirksomhed her i landet gennem et fast driftssted, jf. § 30, stk. 1, 4 og 7-10, i lov om finansiell virksomhed, eller i et livs- eller pensionsforsikringsselskab, der har hjemsted i et andet land inden for EU/EØS og her har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed, og som told- og skatteforvaltningen har godkendt.

- 2) Forsikringstageren skal være forsikret og ejer af forsikringen. Hvis forsikringen er tegnet efter aftale mellem en arbejdstager og dennes arbejdsgiver og præmier eller kapitalindskud indbetales af arbejdsgiveren, skal arbejdstageren være forsikret og ejer af forsikringen, jf. dog § 17.
- 3) Der kan ikke aftales senere forfaldstidspunkt for sidste rate, end første policedag 30 år efter at den forsikrede når pensionsudbetalingsalderen. Rateudbetalingen kan tidligst påbegyndes på det tidspunkt, hvor den forsikrede når pensionsudbetalingsalderen, og for pensionsordninger omfattet af § 15 A tidligst 5 år efter at policen er oprettet, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Skatterådet. Det kan dog tillige aftales, at udbetalingerne påbegyndes i tilfælde af forsikredes invaliditet eller død, før pensionsudbetalingsalderen nås. Forsikringen kan også tegnes som en ren risikoforsikring, der kun kommer til udbetaling i tilfælde af forsikredes invaliditet eller død før det aftalte udløbstidspunkt, men må i så fald ikke give ret til udbetaling, hvis forsikrede bliver invalid eller dør, senere end første policedag 20 år efter at forsikrede når pensionsudbetalingsalderen.
- 4) Om indsættelse af begunstigede gælder § 5, stk. 2.
Stk. 2. Forsikringen kan kombineres med invalidesum, der udbetales til forsikrede i tilfælde af invaliditet, som medfører en varig nedsættelse af erhvervsevnen med mindst $\frac{3}{4}$.
Stk. 3. For forsikringer, der er tilknyttet investeringsfonde, jf. lov om finansiell virksomhed, bilag 8, III, finder § 11 A, stk. 2 og 3, tilsvarende anvendelse.
Stk. 4. Ved forlængelse af udbetalingsperioden eller ændring af terminerne for de enkelte rateudbetalinger, efter at udbetalingen er påbegyndt, beregnes nye rater med virkning fra førstkomende kalenderårs begyndelse."

Nævnet udtaler:

Klageren har en arbejdsmarkedspensionsordning, hvor der er livslang livrente, ratepension og en afgiftsfri aldersopsparing. I 2021 anmodede klageren om udbetaling af pension. Udbetalingerne startede den 1/9 2021. Den 9/1 2024 anmodede klageren om ændring af de månedlige løbende udbetalinger til en samlet udbetaling i form af et engangsbeløb. Selskabet har afvist at konvertere de løbende månedlige udbetalinger til et engangsbeløb, idet det fremgår af forsikringsbetingelserne, at den månedlige alderspension ikke kan konverteres til en engangssum. Selskabet har afvist at overføre pensionsordningen, da udbetalingerne er påbegyndt.

Ankenævnet for Forsikring

9.

101001

Klageren har anført, at han på grund af sin økonomiske situation har brug for, at de månedlige udbetalinger konverteres til en engangssum.

Selskabet har anført, at klageren ikke kan fortryde sin anmodning om udbetaling, efter at udbetalingerne er sat i gang, jf. forsikringsbetingelsernes § 17, stk. 1, og at klageren ikke i strid med forsikringsbetingelserne kan få sine løbende månedlige udbetalinger af livsvarig livrente og af ratepension udbetalt som et engangsbeløb. Selskabet har anført, at selskabet ikke kan fravige overenskomsternes aftalegrundlag, reglerne i pensionsbeskatningsloven eller bestemmelserne i forsikringsbetingelserne.

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes § 17, stk. 1, at "ydelse ved alderspensionering kan udbetales, når forsikrede når den pensionsudbetalingsalder, der er angivet i pensionsoversigten, og forsikrede har anmodet om udbetaling. Den forsikrede kan ikke fortryde en anmodning om udbetaling, når udbetalingen er sat i gang".

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes § 23, stk. 6, at "hvis Industriens Pension har vurderet, at forsikrede opfylder betingelserne i § 8, stk. 1, eller forsikrede er begyndt at få udbetalt livslang pension i henhold til § 12, stk. 1, ratepension i henhold til § 10, stk. 1, eller aldersopsparing konverteret til livslang pension i henhold til § 9, stk. 1, kan værdien af pensionsordningen ikke overføres til et andet pensionsselskab".

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabet har påbegyndt udbetaling af ydelser til klageren, og at klageren efter forsikringsbetingelserne ikke har ret til at konvertere de månedlige ydelser til en engangssum, ligesom klageren i denne situation ikke kan overføre værdien af pensionsordningen til et andet pensionsselskab.

Ankenævnet *for* Forsikring

10.

101001

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Hans-Jørgen Nymark Beck